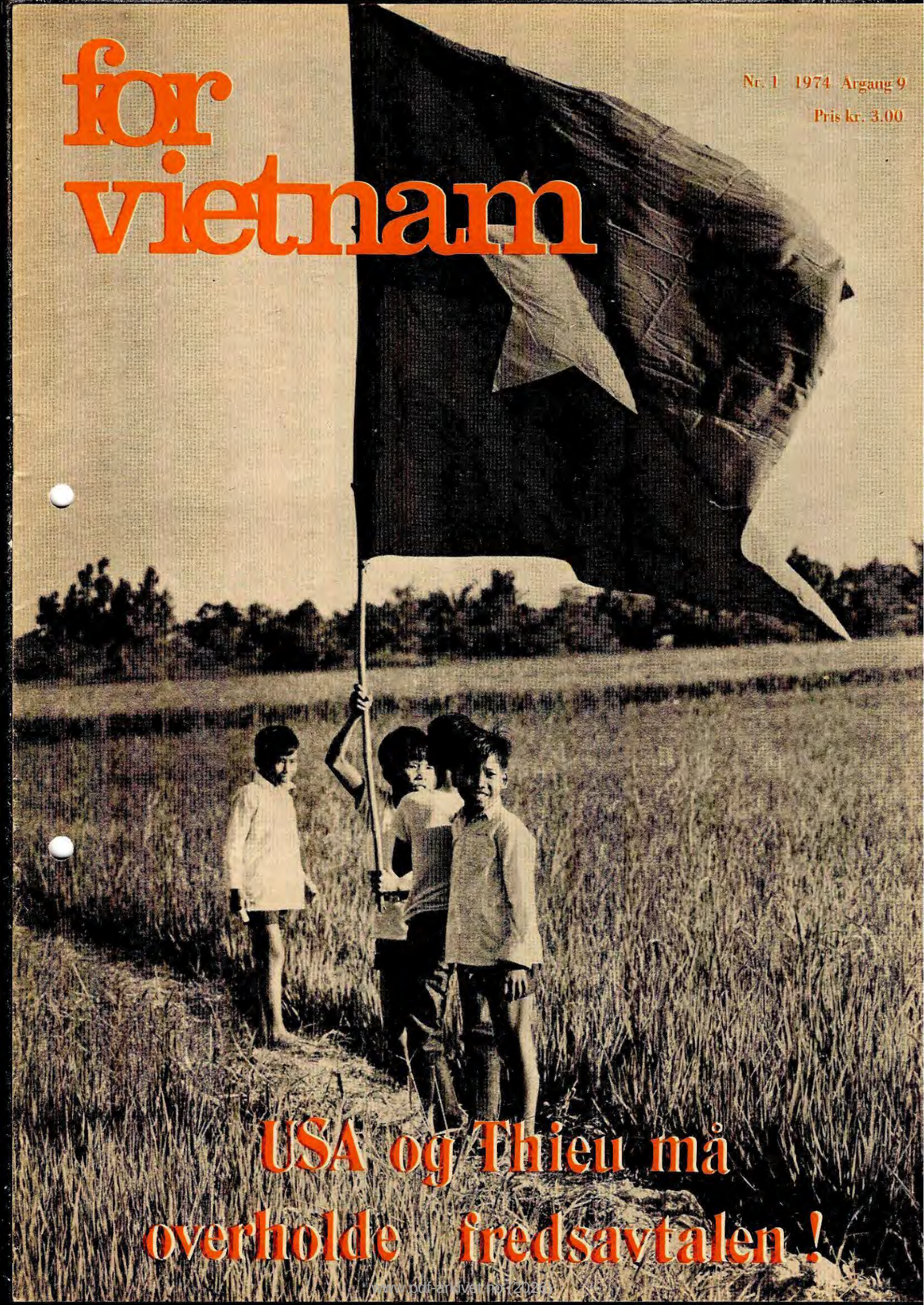

for vietnam

Nr. 1 1974 Årgang 9

Pris kr. 3.00

A black and white photograph of four children standing in a field of tall grass. One child is holding a large flag that has a dark field with a light star and a light horizontal stripe. The children are looking towards the camera. The background shows a line of trees under a clear sky.

USA og Thieu må
overholde fredsavtalen !

Brennpunkt: Kambodsja

I skrivende stund pågår det harde kamp-er i Kambodsja, konsentrert om hoved-
staden Phnom Penh. Den militære situa-
sjon er absolutt gunstig for frigjørings-
styrkene som har begynt å rette kampene
inn mot Lon Nol-regimets militære og
administrative hovedkvarter.

Kambodsja står nærmere målet å fri-
gjøre seg fra imperialismen fullt og helt og
kan bli det første landet etter Nord-
Vietnam som oppretter en uavhengig og
demokratisk stat. Opprettelsen av en
uavhengig stat betyr en sterk svekkelse av
USA-imperialismens posisjon i Indokina.
Det vil også bety en mektig inspirasjon
for frigjøringsbevegelsene verden over, og
spesielt for PRR i nabolandet Vietnam.

Men det må advares mot å gjøre him-
melen helt skyfri. Mer enn noen andre vet
også USA at et fritt Kambodsja vil
svekke deres stilling. Dessuten vil USA ha
vanskeligere for å forsvare en intervensjon
etter at FUNK og GRUNC har frigjort
landet helt. Metodene for å forhindre Lon
Nols endelige fall har til nå vært massiv
økonomisk hjelp, oppbygging og konsoli-
dering av Lon Nols leiehær, økt våpen-

hjelp og bruk av Saigons flyvåpen til
bombetokt mot frigjøringsstyrkene og de
frigjorte områdene.

I begynnelsen av februar forsikret
Nixon om at USA fortsatt vil yte maksi-
mal hjelp til Lon Nol. Mye tyder på at
Pentagon vurderer å gjenoppta bombing-
er i stor skala. Det kommende budsjettet er
et krigsbudsjett. Nixons svake posisjon og
opposisjonens årvåkenhet overfor nye
Pentagon-engasjement taler mot åpen
USA-innsats. Men erfaringsmessig handler
USA-imperialistene gjerne på tvers av
opinionen, og forsøk på hemligholdte
bomberaids hører gjengs metode til.

Solidaritetskomiteen vil på denne bak-
grunn arbeide for å mobilisere opinionen
til støtte for Kambodsjas frigjøringskamp.
Den endelige frigjøring *kan* gå hurtig, men
vi gjør best i å forberede oss på at den
også *kan* bli langvarig, avhengig av USAs
reaksjon. FUNK er selv forberedt på
langvarig kamp, selv om de samtidig har
intensivert kampen nå.

FULL STØTTE TIL DET
KJEMPENDE KAMBODSJANSKE
FOLKET!

USA og Thieu må overholde fredsavtalen!

Flere og flere har på ny oppdaget at
krigen i Vietnam ikke er slutt. Den
amerikanske deltakelsen og aktive med-
virken har ikke opphørt. Til tross for at
nyhetsmedias oppmerksomhet hoved-
saklig har vært rettet mot andre pro-
blemer enn Vietnam, har det ikke lyktes
å skjule at Vietnam-krigen fortsetter. Vi i
Solidaritetskomiteen møter ikke irritasjon
over å gjenta et gammelt tema blant folk -
vi møter heller nysgjerrighet etter å høre
om utviklingen i Indokina.

USAs statsbudsjett for kommende år
bekreftet bare at «engasjementet» ikke er
slutt. Uansett hva som skjer av eventuelle
beskjæringer eller besparelser i dette bud-
sjettet — bevilgningene er og blir bare *en*
del av USAs engasjement. Vi vet f.eks. at
USA har ført en hemmelig bombekrig i
lang tid uten at dette var «godkjent» av de
nøvendige organer. Vi vet at offisielle
budsjetter ikke bringer den hele og fulle
sannhet. Offisielt heter det ett sted at
Saigon-regimet mottok 750 mill. dollar i
1973, men seriøse kilder mener at 3

milliarder er et riktigere tall. En regner
offisielt med en stigning på 650 mill.
dollar neste år. «... dette er en støtte
til et militærregime som går imot enhver
form for politisk ordning slik det er
spesifisert i Paris-avtalen,» skriver historik-
eren Frances Fitzgerald i New York
Times (31.1.74).

«... Thieus kontroll over Sør-Vietnam
hviler på hans evne til å opprettholde den
amerikanske hjelpen på et nivå som til-
later at han kan holde majoriteten av
befolkningen i hæren, fengslene, i byene
og i flyktningeleirene,» skriver hun videre
og fortsetter: «... Nixon har frosset fast
en politikk som meget godt kan føre til
fornyet amerikansk bombing i Sør. ...»

I realiteten skjer vel nettopp dette i dag:
24 000 amerikanere er aktivt med som
rådgivere for Thieu og strever så godt de
kan for at Saigon skal få benyttet i alle
fall en liten del av alle flyene og våpnene
USA har forsynt dem med. I tiden fram-
over skal forsyningene opptrappes og siste

(Forts. side 12....)

for vietnam

Ansv. redaktør: Inger Selsjord

For Vietnam utgis av

Solidaritetskomiteen for Vietnam,
Uranienborgveien 11,
Oslo 3.

Solidaritetskomiteen har postgiro nr.
20 29 81, For Vietnam nr. 20 83 13.

Årsabonnement koster kr. 10.00. I 1974
vil det utgis tre numre. Abonentene får
også det øvrige eksterne materialet Solkom
gir ut. Abonnementspenger betales på post-
giro 20 83 13, merk talongen hva beløpet
gjelder.

Tre kroner

for For Vietnam !

— Tre kroner for «For Vietnam»! Dere galop-
perer bra i takt med prisoppgangen!

Ja, dessverre. Tre kroner er et faktum. I lang
tid holdt vi oss på kr. 1,50 — så ble det to
kroner. Denne prisen tar lite hensyn til unge
folk med dårlig råd, lød kritikken. Vi senka
prisen til *en* krone. Og gikk underskudd. Og i
mellomtiden har prisen på trykksaker og papir
steget kraftig. Dette nummeret av FV har
opplag 5000 og koster 9000 kr. å trykke. — S
bytt trykkeri, vil kanskje noen foreslå. Vår
erfaring er at vi får laget FV på rimligst mulig
måte med det trykkeriet vi nå har. Vi har
fordelaktige betalingsbetingelser, og vi har an-
ledning til å gjøre alt layout-arbeide og monte-
ring selv.

På utgiftssiden kommer videre fotos/materiell
— 500 kr. Honorar til våre skribenter og
redaksjonen for øvrig betales ikke. Postforsen-
delse, porto til abonnenter, abonnements-
kampanje — til sammen 2 500 kr. Men om
bladet selges ut helt, vil jo det gi hele 15 000 kr.
Galt. Salget skjer gjennom FNL-grupper og
kontakter som får 50 øre pr. eks., penger de
trenger sårt til å drive et minimum av lokalt
FNL-arbeide. Total inntekt blir altså 12 500 kr.
— når vi selger ut helt. Men det er noe som
heter retur, selv hos oss. Altså i beste fall en
margin på kr. 500 å gå på. Dette er ingen
klagesang, men vi synes våre kjøpere har krav på
å vite grunnen til den høye prisen.

Vår trøst er at tre kroner tross alt bare er to
ganger Dagbla'...

Om noen kan foreslå forbedringer av dette
opplegget, la oss høre om det.

Kambodsja:

Phnom Penh - mot frigjøring

Da regntida slutta i desember innleda den kambodsjanske frigjøringshæren en offensiv mot regjeringsstyrkene som står i Phnom Penh. Offensiven er en videreføring av frigjøringskampene som har ført til at 90% av landområdene og 80% av befolkninga nå er frigjort. Bare noen provins-hovedsteder, isolerte baser og hovedstaden Phnom Penh er ennå under Lon Nols styre. Phnom Penh er Lon Nols siste skanse, og denne ser nå ut til å smuldre opp både innenfra og utenfra. Halvparten av befolkninga er flyktninger, tvunget inn til byen av Lon Nols bomber. 40% er arbeidsløse, og inflasjon og matmangel skurr matprisene i været hver dag. Den politiske aktiviteten er sterkt økende, og kravet om fred og om at prins Sihanouk må komme tilbake blir sterkere.

Samtidig intensiverer frigjøringsstyrkene sine kampoperasjoner. På tross av at frigjøringsstyrkenes våpen er svært nøyaktige (105 mm amerikanske kanoner), og at de militære måla er konsentrert i den sørlige delen av byen, er beskyttelsen av sivilbefolkningen vanskelig. Lon Nol bruker bevisst befolkningen som et vern mot

militære angrep. Om folk prøver å flykte ut av byen blir de stoppa av hans soldater. Når frigjøringsfronten deler ut løpesedler der de forklarer befolkningen om kommende angrep og oppfordrer folk i områder som ligger nær opp til militære mål om å evakuere, blir sivilbefolkningen holdt tilbake med makt av Lon Nols soldater.

På tross av amerikansk militærhjelp på 167 millioner dollar, som allerede er overført til Lon Nols styrker og løfter om opptil 200 millioner i tilleggstøtte, har ikke regjeringshæren klart å holde den 15 km breie forsvarslinja rundt hovedstaden.

Frigjøringsstyrkenes militære suksess kommer delvis av at de har erobra en mengde nye våpen og delvis av en økende oppløsning og demoralisering av regjeringsstyrkene. Lon Nol har stadig større problemer med massedesertering blant soldatene og en utbredt korrupsjon i offiserskorpset. Dessuten må stadig hardere midler tas i bruk for å skaffe nyrekuttering til hæren.

Hovedmåla for frigjøringsstyrkene er Phnom Penhs forsyningsveger: Pochentong-flyplassen, Mekong-elva, riks-

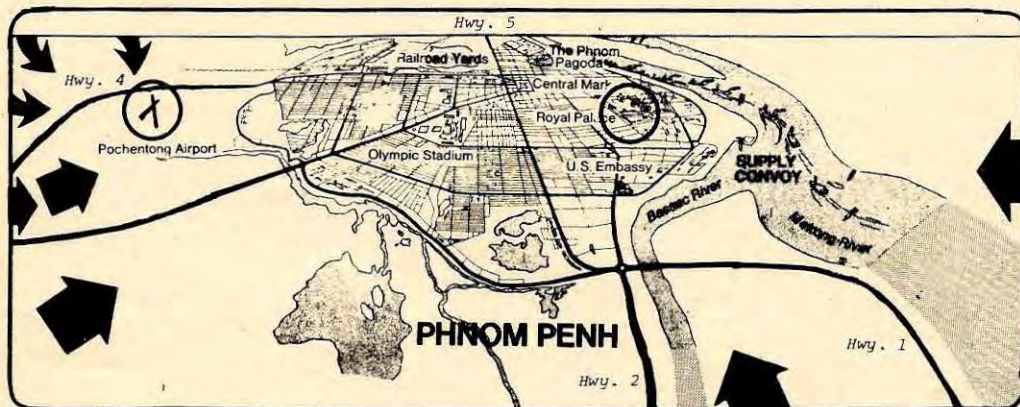
USAs bombing av landsbygda i Kambodsja har drevet mange mennesker til Phnom Penh, hvor de bor i slumstrøk som dette

vei 4 som forbinder Phnom Penh med havnebyen Kompong-Som og riksvei 5 som forbinder hovedstaden med risprovinser Battambang. Riksvegene har vært stengt av frigjøringsstyrkene siden henholdsvis september og siste delen av november. Flere regimenter står på Mekong-elvas østre side, og det meldes at frigjøringsstyrkene bare er ca. 3 km fra Pochentong-flyplassen. (Le Monde 24. jan. -74).

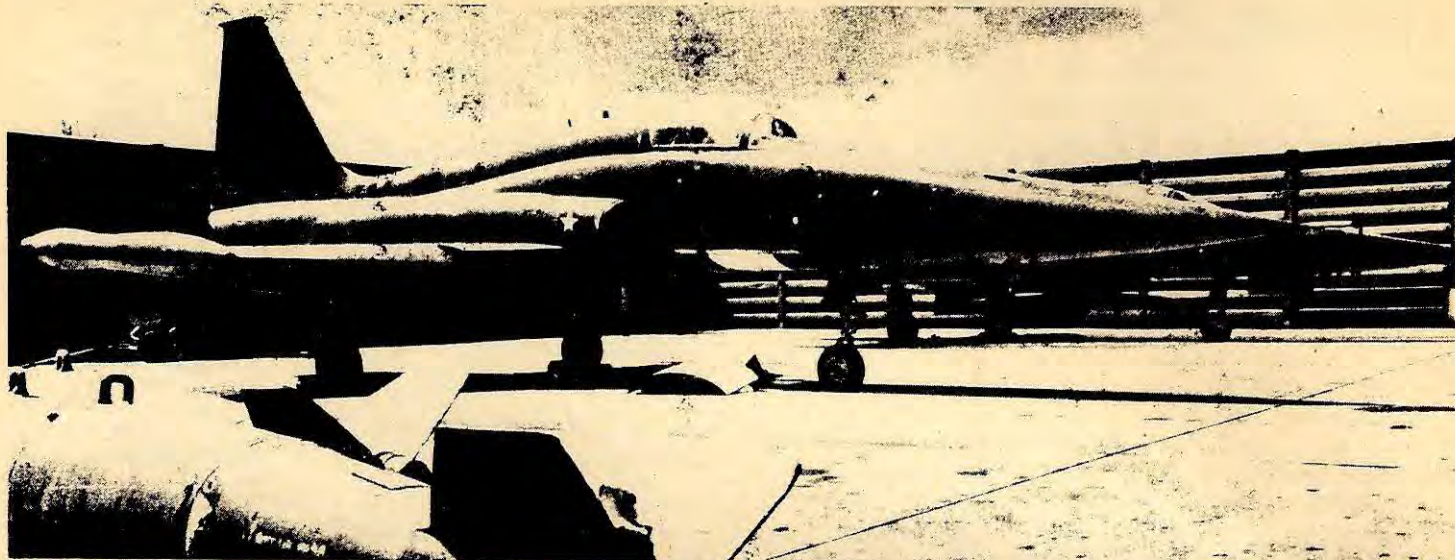
Frigjøringsfronten har ikke bare isolert Lon Nol-regimet militært, de har stadig suksess i arbeidet for å isolere juntaen i Phnom Penh diplomatisk. På møtet for de alliansefri statene i Algerie i september -73 ble frigjøringsregjeringa GRUNC anerkjent som den eneste legitime regjeringa i Kambodsja av 76 nasjoner og 25 nasjonale frigjøringsbevegelser. Den 10. oktober beslutta Sovjetunionen å anerkjenne GRUNC, så nå er

tallet på stater som har formell diplomatisk kontakt med frigjøringsregjeringa oppe i 50. I FN gikk 68 stater inn for at »resolusjonen for lovlige rettigheter for GRUNC i FN» skulle bli satt på dagsorden. En sterk motstand fra USA førte til at det endelige avstemmingsresultatet ble 50 for og 53 imot, men det avspeiler ei forsterka holdning mot Lon Nols regime, og sjansene for anerkjennelse av GRUNC neste gang er store.

USA slutta offisielt bombinga i Kambodsja den 15. august i 1973 og hevder nå å ha trukket seg ut av krigen. Virkeligheten er at USA ikke bare er dypt involvert i krigen, men at amerikanerne og den støtten de gir Lon Nol er hele grunnlaget for regimets eksistens. Amerikansk personell blir ulovlig brukt som militære rådgivere, som flygere på rekognoseringsfly som foretar tokter med væpna fly over frigjorte områder og som flygere på regulære bombetokter (NYT (30/10-73). I et brev til Lon Nol, publisert den 27. jan. 1973, har Nixon gitt sine forsikringer om at »USA er fortsatt fullt bestemt på å gi maksimal støtte til deres heroiske selvforsvar og vil fortsatt stå skulder ved skulder med republikken i framtida slik som vi har gjort det før.» Disse ordenes alvor blir understreka når vi vet at slik »støtte» tidligere har betydd bombing - de mest intense i Indokina-krigens historie.

Dette kartet viser de viktigste kampområder i og omkring Phnom Penh i første fasen av FUNKs offensiv i år. De svarte pilene viser hvor frigjøringshæren presser sterkest mot Phnom Penhs forsvarslinjer. Sirklene viser mål for rakettene - spesielt Pochentong-flyplassen og Lon Nols palass.....

USA forbereder ny krig

Nylig trådte Nixon fram og hevet sin advarende pekefinger mot »tendensen til å uttrykke oss ferdig med vårt militære engasjement i Sørøst-Asia og »vaske våre hender» etter hele affæren. Fremdeles dør menn og kvinner der. Vi har fremdeles et ansvar. Vi må gi de herjede landene den økonomiske hjelpen som trengs for å stabilisere forholdene og gjøre en framtidig fred mer sannsynlig. Vi må likeledes gi kontinuerlig militær hjelp for å opprettholde et sterkt uavhengig forsvar» (Intern. Herald Tribune 1/2-74).

Noen kjenner kanskje lusa på gangen – og har hørt lignende prat fra Nixon før. Men kanskje ikke alle er klar over hva som egentlig skjuler seg bak presidentens snakk om økonomisk og militær hjelp for å »stabilisere forholdene» og »sikre freden».

USA MOBILISERER MILITÆRT

USA har ennå ikke godtatt det nederlag Parisavtalen er det endelige uttrykk for. Offisielle amerikanske oversikter viser at USA i løpet av ett år etter at fredsavtalen ble undertegnet, forsynte Saigon-juntaen med våpen og ammunisjon for 284,7 millioner dollar (IHT 29/1-74). Riktignok gir Parisavtalen tillatelse til å erstatte f.eks. ødelagte våpen og brukt ammunisjon. Men når denne

hjelpen utgjør så mye som 284,7 mill. dollar i løpet av et års tid, må det enten skyldes at Thieu har brutt avtalen mange flere ganger enn han selv sier, eller (og) at USA ruster opp Saigon. At det siste skjer, viser bl.a. forberedende dokumenter og diskusjoner om budsjettforslagene for 1974-75 som ble publisert i sensurert form høsten -73.

De viste at penger bl.a. vil bli øremerket for:

- 750 00 flytimer for Saigons flyvåpen.

- 77 skip med 331 fly tilknyttet den 7. amerikanske flåte pluss ca. 250 000 soldater stasjonert i Øst-Asia-området.

- 277 millioner dollar blir Saigon-hærens operasjoner tilgodesett med.

Dessuten er planene og pengene klare bl.a. for å:

- modernisere Saigons flyvåpen,

- holde den amerikanske marine og flyvåpen i fullt beredskap – forberedt på massiv intervensjon,

- holde Saigon-hæren i full aktivitet og samtidig sørge for at 1,1 millioner mann er under våpen,

- bygge ut og forsterke en politistyrke som i dag teller 120 000 mann (19 000 i 1963).

PENGER »TRYLLES» FRAM

Nixon har bedt om 2,5 milliarder dollar for å »hjelpe»

Sør-Vietnam. Av disse er 1,9 milliarder spesielt beregnet på militære formål. Resten skal gå til humanitær »hjelp». Men disse humanitære hjelpeprogrammene er verdt en nærmere undersøkelse. I en analyse av Sør-Vietnams økonomi i New York Times 16/8-1973 skrev David K. Shieler at 1/3 av fondene i »Commercial Import Program» og 80% av »Food for Peace»-programmet går til Saigons hær, marine og flyvåpen. Den amerikanske hjelpen til landbruk-, helse- og undervisningssektoren tilsvarende 0,8% av den totale amerikanske »hjelp».

Nå kan imidlertid Kongressen slå seg vrang overfor Pentagons og Nixons krav. Men hvis så skjer, gir seksjon 735 av »1973 Defense Appropriations Act» Pentagon tillatelse til å bestemme om den »nasjonale sikkerheten» krever økte fondsavsettelser. I 1973 oppnådde man 492 millioner dollar på den måten! (Kilder: Le Monde 30/11-73 og 8/1-74, Le Monde Dipl. 12/73, Vietnam Intern. des. -73, Kommentar 8/73, The Militant 39/73).

THIEU – ET LYDIG REDSKAP

Oppe i alle disse planene er Thieu et mull. Han er helt nødt til å følge USA-imperialismens avgjørelser – og gjør det gladelig, siden

dette er den eneste måten å beholde makten på. Av de pengene Nixon har bedt om til sitt hjelpeprogram går 76 prosent til direkte militærhjelp – i tillegg kommer den indirekte militærhjelpen (omtalt over). Over halvparten av Saigons budsjettutgifter blir skaffet til veie som kontanter fra USA. »Hvis USA fjerner sin vernende hånd om Thieu, ville han automatisk miste makten», sa Phan Zuan Huy, medlem av nasjonal-forsamlingen (Aftenposten 21/8-73).

I disse dager med oljemangel er Thieu en populær fyr for de store monopolene. Han har delt ut hele sjøområdet utenfor Sør-Vietnams kyster til internasjonale oljeselskap. I strid med Paris-avtalen har han også delt ut sjøområdet utenfor de strekninger PRR kontrollerer. I alt 15 selskaper deltar, og blokkene er opp til staten Oklahomas størrelse.

NY KRIG?

Som vi skjønner er det ikke freden som »truer» rundt hjørnet. Nixon har fly, skip, soldater, bomber, penger pluss en lydig nikkedukke i Thieu, mobilisert til ny krig i Vietnam. Kanskje venter de bare på et passende høye – og det kan jo provoseres fram.

Bildet over: Stadig flere splitter nye F-5 jagerbombere til Bien Hoa-basen utenfor Saigon.

I tiden etter undertegnelsen av fredsavtalen fra 27. januar 1973 har over 50 000 vietnamesiske soldater blitt drept. De har mistet livet i kamper organisert av amerikanske teknikere og støttet av amerikanske bomber. Etter avtalen er den direkte amerikanske bombinga av nord og sør opphørt, og de amerikanske troppene er trukket tilbake. Nixon har kommentert fredsavtalen slik: »At USA trekker seg tilbake fra Vietnam betyr ingen forandringer i USAs interesser, bare i måten å oppnå dem på.» En av disse måtene er å bryte den avtalen de nettopp har undertegnet.

ARTIKKEL 2 i fredsavtalen:

»... Samtidig vil De forente stater innstille all militær virksomhet mot Den demokratiske republikken Vietnams territorium med land-, luft- og sjøstridskrefter.... De forente stater vil fjerne, permanent deaktivisere eller ødelegge alle miner i Nord-Vietnams territoriale farvann, havner og vannveier så snart denne avtalen trer i kraft.»

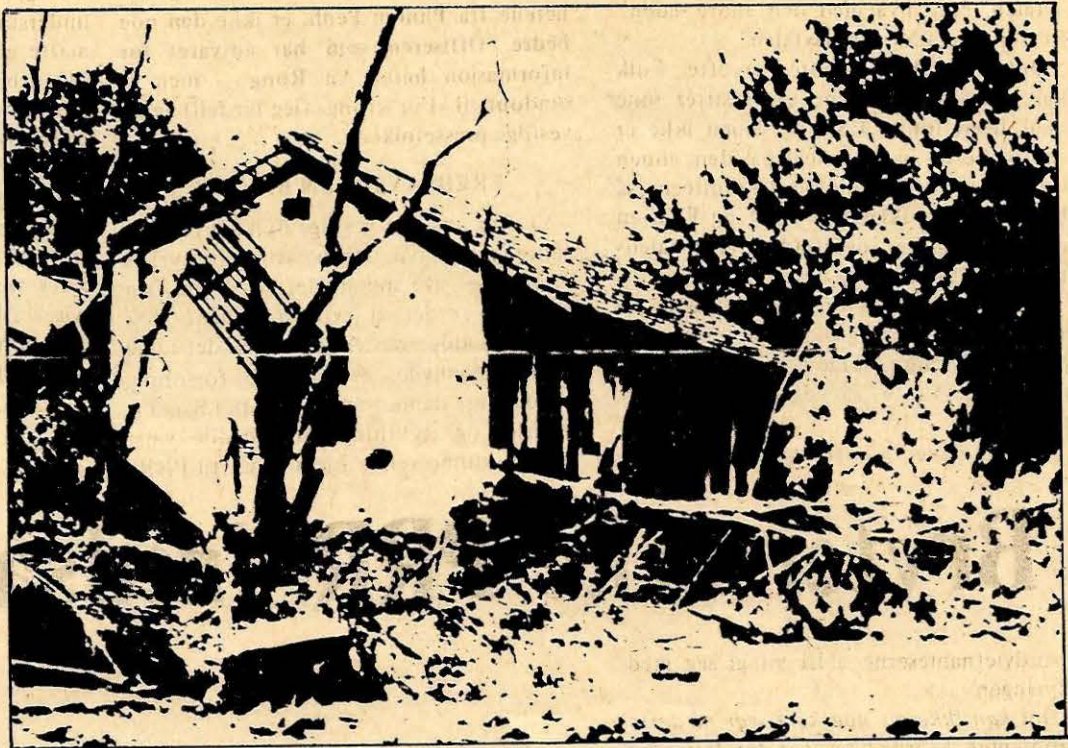
New York Times 19/8 -73: »USA har gjenopptatt militær rekognoseringsflyging over Nord-Vietnam.... ble det rapportert fra Utenriksdepartementet i dag».

De minene som ble sluppet over DRV's havner er deaktivisert, men kan fremdeles og når som helst fås til å fungere av USA. Vietnameserne har selv måttet sveipe minene, bare et fåtall av dem har USA tatt seg av.

ARTIKKEL 4: »De forente stater vil ikke fortsette sitt militære engasjement eller blande seg inn i indre anliggender i Sør-Vietnam.»

Time 17/9 -73: »Amerikansk hjelp fortsetter å strømme rikelig til Thieu gjennom en serie halv-kamouflerte kanaler.»

ARTIKKEL 5: »Innen 60 dager etter undertegnelsen av denne avtalen skal det fullføres en fullstendig tilbake-trekking fra Sør-Vietnam av tropper, militære rådgivere og militært personell.... Rådgivere fra de ovennevnte land til alle halvmilitære organisasjoner og politistyrker skal

En katolsk kirke ble bombet av Saigon-fly den 7. november i fjor – ett av mange tilfeller...

Hva fredsavtalen krever — hva USA og Thieu gjør

også trekkes tilbake under samme tidsperiode.»

N.Y.T. 7/12 -73: »USA har sendt 8000 »sivile« rådgivere og teknikere for å arbeide for Thieus militære og politiske apparat i tre til fire år til.»

Tidligere militære rådgivere, nå omdøpt til »sivile« rådgivere eller militærattacheer finnes det nå til sammen ca. 26 000 av i Sør-Vietnam.

ARTIKKEL 6: »Demonteringen av alle militære baser i Sør-Vietnam tilhørende De forente stater og andre fremmede land skal fullføres innen 60 dager etter undertegnelsen av denne avtalen.»

USA har ikke demontert sine militærbaser, men »overlatt« dem til Thieu-regimet. Etter fredsavtalen har USA også sendt over 600 000 tonn ammunisjon, våpen og krigsmateriell illegalt til Saigon.

ARTIKKEL 8: »Frigivelsen av tilfangetatt militærpersonell og utenlandske sivile skal skje innen 60 dager.»

Over 200 000 politiske fanger sitter fremdeles i Thieus fengsler. Kun halvparten av disse menneskene er FNL-

tilhengere. Resten tilhører de såkalte nøytrale. (Dagens Nyheter) De Nøytrale er motstandere av Thieus regime, og representerer en så stor fare for Saigon at de må fengsles. Thieu har gang på gang sabotert forhandlingene om frigivelse av de politiske fangene.

ARTIKKEL 3: »Partene påtar seg å opprettholde våpenhvilen og sikre en varig og stabil fred.»

»Siden avtalen ble undertegnet har Saigon fortsatt å kjempe for å vinne tilbake alle posisjoner de mistet like før avtalen.... Saigon har fortsatt å søke å angripe kommunisistene hvorenn de kunne finne dem.» (Washington Post 1/3 -73).

Thieus flyvåpen har »angrepet« PRR-kontrollerte områder i stort omfang» (N.Y.T. 25/11 -73)

Thieus angrep mot de frigjorte områdene har pågått helt siden avtalen ble til, men den 4. januar ga han offisielt ordre om å angripe områder under PRRs ledelse og gjenoppta krigen. Angrepene

har stort sett konsentrert seg om Mekongdeltaet og Pleiku. Det siste området er Thieu interessert i å benytte som korridor til Kambodsja.

Thieu har også erklært at han vil bryte fredsavtalens bestemmelser om frie og demokratiske valg.

Fra første stund er avtalen blitt dårlig mottatt av Saigon-juntaen. Folk utenfor de frigjorte områdene som har henvist til Paris-avtalen, er blitt arrestert. Alle Thieus reaksjoner viser at avtalen kun gavner PRR og det vietnamesiske folket om avtalen blir gjennomført. Avtalen er meget farlig for han, og han har flere ganger bedt USA om direkte militær støtte. »Muligheten av å gjenoppta den amerikanske bombinga av Vietnam er blitt undersøkt i utenriksdepartementet», skriver N.Y.T. 29/11 -73.

Det er ikke PRR og DRV som bryter avtalen, men Saigon-juntaen og USA. Avtalen tjener PRR, og forsvaret av den er nå det vietnamesiske folkets og verdensopinionens viktigste oppgave.

– Javel, USA og Thieu bryter fredsavtalen. Men hva med den andre siden? Bryter aldri FNL fredsavtalen?

Dette problemet møter vi ofte. Folk kan saktens innrømme at vi sitter inne med bevis for at USA og Thieu ikke er »mors beste barn», men på den annen side: Er vi i Solidaritetskomiteen så blåøyde at vi ikke tror PRR og FNL en eneste gang har overtrådt fredsavtalens tekst, midt i kampens hete?

Noen stiller altså problemet slik: situasjonen er så mangfoldig og innflokt i Vietnam, vi her i Norge får ikke detaljerte nok opplysninger, så begge parter bidrar til brudd.

Andre peker på avisene skriver jo at

Når det gjelder påliteligheten til nyhetene fra Phnom Penh, er ikke den noe bedre. Offiseren som har ansvaret for informasjon heter An Rong – men er omdøpt til »I'm wrong» (jeg tar feil) av de vestlige pressefolkene.

FREDSAVTALEN BRYTES

Vi drar altså de vestlige nyhetsbyråenes pålitelighet i tvil. Denne tvilen bestyrkes ytterligere av spørsmålet: I hvem sin interesse er det at avtalen brytes? Hvis avtalen hadde vært fulgt, hadde det i dag vært våpenhvile, et råd for forsoning hadde vært dannet sentralt, folk i Saigons fengsler og flyktningeleirer hadde vært frie og kunne vende hjem (også til PRRs

I det første halvåret etter avtalens underskrivning slo PRR fast at alle krefter måtte gå inn for forsoning og fred – en fikk arbeide for å overvinne vanskene som hindret dette. Så måtte PRR advare: USA og Saigon må nå ta avtalen alvorlig, ellers ville arbeidet for forsoning bli unødig vanskelig. Men Saigon bare intensiverte angrepene og undertrykkelsen. I september slo PRR fast at forsvarret av deres områder var det viktigste. I vestlige aviser fikk dette versjonen: »Thieu spør kommunistisk offensiv.» »Mye tyder på nordvietnamesisk offensiv.»

Det som skjedde, var at PRR måtte forsvare avtalen. Hevde sin rett til å eksistere og kjempe mot USAs bomber og

Bryter ikke PRR fredsavtalen?

»Nordvietnameserne aldri vil gi seg med skytingen...»

Det kan ikke gis noe kort svar på dette problemet. Vi tror likevel at det dreier seg hovedsaklig om to ting: pålitelighet hva angår opplysninger og forståelse av fredsavtalens betydning.

Norske aviser siterer oftest »militære kilder i Saigon» eller »militære kilder Kambodsja» – dvs. øverstkommandoen i Phnom Penh.

Den tidligere korrespondenten til den svenske avisen Dagens Nyheter, Sven Øste påpekte en gang vestlige nyhetsfolks håpløse situasjon. Du hadde en jobb, og det var å sende nytt hjem, galt eller riktig. Noen stolte blindt på »de militære kilder», men de fleste visste at opplysningene var falske. Men de gikk hjem over eteren, og sto dagen etter på alle vestlige avisers førstesider.

Erfaringsmessig har FNL, PRR og DRV gitt påliteligere opplysninger. Studerer en Pentagon-rapporten i detalj og går tilbake til hva avisene skrev den gangen, og hva f.eks. DRV sa, stemmer det siste best. Vi minner bare om episoden i Tonkin-bukta i 1964. »Amerikansk destroyer beskytt», »Kommunistisk aggresjon», skrev de fleste den gangen. Nord-Vietnam avviste dette som løgn, men avisene vendte det døve øret til. Pentagon-rapporten har jo som kjent senere avslørt dette som en vel planlagt aksjon fra USAs side – for at daværende president Johnson skulle få påskudd til å bombe Nord-Vietnam...

Vietnam-krigen har mange tilsvarende eksempler. De militære kilder i Saigon forsøker også i dag å ha monopol på nyheter fra Vietnam. PRRs delegasjoner i Saigon-områdene er under militær bevoktning og isoleres fra vestlige pressefolk. Og i løpet av det siste halvåret har en i utenlandsk presse kunnet lese om tilfeller av arrestasjoner av pressefolk når de har overtrådt forbudet mot å besøke PRR-områder.

Vestlige pressefolk benytter som oftest »militære kilder i Saigon» i sin dekning av hendelsene i Vietnam, og propagandaen derfra gjengis som »objektive sannheter» i avisene....

områder). Thieu hadde måttet dele den formelle makten med PRR og nøytralistene. Han hadde måttet godta PRR som en likeverdig kraft med egen hær og administrasjon. Hadde Thieu gjort det, ville han ha undergravd sitt eget fundament. Og viktigere: det ville satt endelig stopper for USAs innblanding i landet, og nettopp her ligger Thieus kilde til makt. Ingen muligheter for at utenlandske sel-skaper skulle få fråtte i et arbeidsmarked med over en million arbeidsløse, og fråtte i oljekonsesjoner i en energiknapp tid.

Derfor er avtalen et tap for USA og Thieu. Følges den, betyr det at de gir slipp på sitt maktgrunnlag. Derfor må USA og Thieu forhindre dens gjennomføring. Det gjør de best ved å angripe den som er tjent med avtalen – de angriper PRR-områdene militært og angriper sin egen befolkning med politimetoder. Avtalen er forbudt lesning i Saigon-områdene.

Men siden USA og Thieus eneste mulige metoder er fortsatt krig, er dette i lengden uholdbart. Det strider fundamentalt mot folkets ønsker.

Saigons granater. PRR har ikke endret sin strategi: søke fred og forsoning. Men jo mer intens Saigon har angrepet, dess mer må PRR konsentrere kreftene om militært forsvar. Thieu opptre som tyven som roper: »Stopp tyven» – han angriper militært, mens propagandaen hamrer inn at »Nordvietnamesisk offensiv kommer snart.»

Men dilemmaet for USA og Thieu er også åpenbart: jo mer de kriger, jo sterkere blir folkets ønsker om fred. Derfor betyr deres krig en styrking av PRRs linje for fred over lang sikt. Med andre ord: uansett om USA/Thieu følger eller bryter fredsavtalen, vil folkets makt og PRRs politikk styrkes over lang sikt.

Ut fra dette har vi forsøkt å påvise at avtalens karakter tilsier at det er ulogisk, elvmotsigende at PRR bryter den. Hvorfor skal de bryte en avtale som tjener dem?

Hva er våre premisser for å si dette? Ingen hokus-pokus: ta bare for deg og les avtaleteksten grundig!

Saigon:

FORTSATT KAOS

Det går mot fullstendig kaos i de Saigonkontrollerte områdene. Underskuddet i budsjett og handelsbalansen øker så raskt at USA ikke rekker å rette opp situasjonen. Prisene stiger og inflasjonen ser ut til å være ustoppelig. Rismangelen er nå så stor at den til og med berører toppfolkene innenfor administrasjonen. Arbeidsledighet, fattigdom og sosial nød vokser i storbyen.

Det er ikke bare USAs bomber og krigsmaskineri som har satt spor etter seg i Sør-Vietnam. Dollaren og det amerikanske levesettet har snudd opp ned på mye i Saigon-juntaens områder. Nå, ett år etter fredsavtalen og tilbaketrekkingen av USAs tropper og deres serviceanretninger, er inntektskildene for hundretusener av mennesker i Saigon revet vekk like brått som de kom. Resultatet er en arbeidsledighet av enorme dimensjoner. Ifølge Saigons økonomiminister har den rammet over 2 millioner mennesker.

RISKRIG

Ris, som hører med blant vietnamesernes mest grunnleggende næringsmidler, koster nå i Saigon dobbelt så mye som normalt. På det frie marked kan selgerne få nær sagt hva som helst, for rismangelen er stadig økende. Problemet er ikke nytt. Fra midten av 60-åra begynte prisene å stige merkbart. Sør-Vietnam, som tidligere hadde vært et ris-eksporterende land, har blitt tvunget til å importere ris i stadig større omfang. Årsaken er først og fremst å finne i den systematiske tvangsforflytningen av bønder til strategiske landsbyer. Det fant særlig sted under Nixons vietnamisering, da USA og Thieu forsøkte å skille bøndene fra frigjøringsbevegelsen ved å bombe og

forgifte markene, og med makt drive dem inn i områder kontrollert av Saigonjuntaen.

I fjor vår startet Thieu en kampanje for å erobre ris fra bøndene. Han måtte sikre sine egne politistyrker og hæren, dessuten var det viktig for ham å hindre bøndene i å gi av sin ris til frigjøringsbevegelsen. Han har ofte sagt at «ris er en strategisk vare» og at «et korn ris er like mye verdt som en kule». Thieu har satt inn en stor troppestykke politi og skatteoppkrevere for å intensivere kampanjen. Bønder er blitt tvunget til å gi fra seg ris og stille avlinga under «regjeringskontroll». De må selge risen til en meget lav pris og er forhindret fra å disponere avlingene fra egen jord. Thieu vil sikre risforsyningene til sine egne og han vil hindre at FNL får dem, men denne manøveren er også et ledd i hans bevisste planer for å gjøre leveforholdene dårligere for folk. Han regner med at sulten vil passivisere og dempe motstanden mot regimet.

MOTSTAND

Men befolkningen finner seg naturligvis ikke i å bli undertrykt. Risplyndringen er blitt møtt med sterk motstand fra bøndene som blant annet har forsvart seg med stokker. Den 14. november i Hue sanlet det seg store folkemasser, krigsskadede fra

Saigon-hæren og politiet inkludert, for å kreve av Saigon-administrasjonen at byen får risforsyninger til en rimelig pris, at alle nødvendighetsvarer blir redusert i pris og at befolkningen får reelle demokratiske rettigheter. Lignende kjempedemonstrasjoner har funnet sted flere steder til tross for at det eksisterer et forbud (siden 15/7 -72) mot møter som myndighetene mener at kan være «farlige for sikkerheten og offentlig ro». Politiet har tillatelse til å skyte på enhver som handler mot trafikk-reglene.

Som om ikke innbyggerne i Saigon-områdene skulle ha nok å stri med arbeidsledighet, matmangel og vanlig pris-

økning, så har de nå også fått en lov om merverdiavgift. Den pålegger 10% skatt på enhver vare hver gang den passerer en mellommann. Den enorme protesten som møtte Thieu fra alle sosiale lag etter at loven var trådt i kraft, tvang ham til å begrense anvendelsen av den til import, eksport og en gros salg.

Thieu forsøker stadig å stramme inn på befolkningens økonomi og demokratiske rettigheter, og politiet og hæren brukes mot folket i riktig fascistisk stil. Men for hver gang Thieu har kommet med sine overgrep har folket reist seg mot ham, og steil motstand vil fortsatt møte ham og det han står for.

USAs og Thieus bombing av landsbygda har drevet folk til Saigon hvor fattigdom venter. Ti-tusener av kvinner er tvunget til prostitusjon.

Barn som politiske fanger

Den 17. mai 1973 besøkte jeg det sykehuset i Quang Tri som de frigitte politiske fangene fra Saigonfengslene hadde kommet til. Der møtte jeg en 7 år gammel gutt, en tidligere »politisk fange». Jeg satte meg ned hos ham og spurte hva han het.

»Trung. Le Quang Trung.»

»Hva heter moren og faren din, da?»

»Jeg vet ikke hva far heter. Mor ble kalt Nam Chi.»

»Hvor er du født?»

»My Tho.»

»Hvor lenge satt du i fengsel?»

»Jeg vet ikke hvor mange år det var. Det er så lenge siden.»

»Hvem tok seg av deg i fengslet?»

»De tantene der.» Trung pekte på jentene som var i rommet.

»Ble du slått?»

»Ja, jeg ble slått i hele ansiktet og armene er fremdeles fulle av arr.»

»Hvem gjorde det?»

»Saigon-soldatene. Jeg hater dem!»

De unge jentene brøt inn i vår samtale og fortsatte:

»Det var mange barn som var fengslet med sine mødre. Men Trung var i en litt spesiell situasjon. Han hadde verken slekt eller venner hos seg, bortsett fra de voksne som delte celle med ham. Han ble puttet i fengsel da han var fire år, ene og alene fordi hans mor var en revolusjonær. Da quislingene ikke fikk fatt i henne, arresterte de hennes lille sønn.

Da jeg skulle til å gå, grep lille Trung fatt i meg og sa: »Onkel! Mange av mine venner er fremdeles i fengsel.»

Q.T.

Stutum om ungdommen

»Ungdommen i dag – er jo bare slagg og kriminelle elementer – legg merke til de derre kråkereira som demonstrer mot amerikanera og krigen og detta tøyset – det er bare ungdom – studenter og ramp. . . . Dem er så overgroddet at det er bare detta FNL-merket som gjør at de kan se hva som er bak og fram på dem

Sniffere er det – holer i seg alt fra rensevann til marihuana og gauler på protestsanger – helt skruball av hasj og heroin – også er dem sure på amerikanera fordi dem holder kommunista på strak arm. . . .

»Og dette er onga tel skikkelige foreldre. . . .»

Og denne meningsytring mot »de onde makter» sto altså Stutum for. . . .

Danske kr. til Thieu

Den franske regjeringa ser ikke ut til å ha glemt gamle »kunster». De har frekt og freidig gitt 130 mill. kr. til Thieu i økonomisk hjelp som det så fint heter. Hva pengene skal brukes til? Støtte opp under fransk økonomi og forsøke å holde oppe den synkende skuta Thieu. At de samtidig gir et tilsvarende beløp til Nord-Vietnam gjør ikke saken stort bedre. De turde vel ikke annet, støtten til DRV og PRR er stor i Frankrike. Men PRR får ingen penger.

Japanerne er ikke så rause. Bar 65 mill. har de lovet Thieu. Men japanerne blir mer og mer aktive på den økonomiske fronten i Sørøst-Asia.

Den danske regjeringa kan vel ikke finne på

Mot fred i Laos ?

Det går mot samarbeid og gjenforening i Laos – »med sneglefart». Det frigjøringsbevegelsen, Laos Patriotiske Front, ser som den største hindring mot stabilere forhold, er visse militære kretsers og høyrelementers kuppforsøk i det skjulte. Senest den 20. august i fjor ble et nytt forsøk satt i verk, og i januar i år brygget det opp til nytt kuppforsøk med assistanse fra høyere offiserer fra Saigon og Thailand. (Laos News 9.1.74). Disse elementene har neppe noen særlig brei støtte – de karakteriseres som »ultra-høyre generaler i Vientiane», og Vientianeregimets leder, »statsminister» Souvanna Phouma karakteriserer dem slik: ».noen fortsetter å hisse opp til bråk, spesielt de som har tjent på krigen. . .» (Far Eastern Economic Review 20.1.74.)

Men til tross for uro og bitterhet blant krigsprofitorene, og en motvillig og vaklende holdning av Vientiane-regimet, har partene kommet fram til viktige avtaler. Selve fredsavtalen for Laos ble undertegnet 21. februar i fjor, og den 14. september var protokollen for gjennomføringen av avtalen brakt vel i havn. I oktober kom en felleskomisjon for gjennomføringa av avtalen i stand, og målet i første omgang er en koalisjonsregjering der LPF skal ha halvparten av plassene – resten skal deles mellom »nøytralistene» og høyregrupperingene. Også i 1957 og 1962 ble det forsøkt oppretta koalisjonsregjeringer i Laos, men da satte høyresida i verk arrestasjoner og drap av frigjørings-sidens medlemmer. Derfor er nå 1700 av frigjøringsbevegelsens hær stasjonert i Vientiane, og en har kommet til enighet om å opprette politistyrker på 50/50 basis. Dette skal tjene som garanti for avtalens iverksettelse, og (optimistiske) iaktakere mener koalisjonsregjeringen kan ble en realitet innen kort tid.

Sabotasje-faren ligger ikke først og fremst blant »nøytralistene» – Souvanna Phouma kontrollerer verken hæren, flyvåpenet eller politiet. Makten er mer sentrert om John Dean, USAs charge d' affaires, og generalene som står i allianse med krefter i Saigon og Thailand. En koalisjonsregjering betyr for dem at den offisielle korrupsjon blir stanset, smugling av opium og heroin kommer i fare, og amerikansk økonomisk støtte som nå i stor utstrekning går i private lommer, vil antakelig falle bort. I 1962 greide USA og Thailand sammen med Laos' reaksjonære å sabotere avtalen – men i 1974 står LPF langt sterkere. Kupp og sabotasje vil bety unødvendige krigshandlinger – kreftene for fred og gjenforening er de sterkeste og vil vinne fram på både kort og lang sikt.

noe sånt? Jo, dessverre. De har gitt Thieu et skattefritt banklån på 40 mill. kr. Betingelsene for lånet er meget gunstige, skriver bladet Information.

Dette er ikke hjelp til det vietnamesiske folket. Tvert imot er det å støtte opp om det fascistiske Thieu-regimet. Hvis de vil støtte det vietnamesiske folket, hvorfor gir de ikke penger til PRR?

Juntaen under ledelse av de ekstremt USA-vennlige offiserene Thanom Kittikachorn og Prapass Charusathiar, foruten Thanoms sønn Narang, kom til makta allerede i 1963. I 1971 gjorde de samme herrer statskupp og kvittet seg med alle demokratiske ideer. The Times skrev 15/10 -73 at »lik som Vietnam-krigen hadde fordoblet Thailands bruttonasjonalprodukt i løpet av 10 år, skapte Paris-avtalen en lang rekke nye problemer for dette landet.» Alle demokratiske rettigheter var opphevet, f.eks. retten til å streike, organisere fagforeninger, danne partier osv. Asian Research Bulletin for desember -73 kan opplyse at de tre juntamennene hadde 217,01 bath eller ca. 11 mill. dollar på privat bankbok eller i form av aksjer! Det de har av privat eiendom kommer i tillegg til dette. Dette er noe av bakgrunnen for hva som skjedde 14. oktober.

14. OKTOBER 1973

Demonstrasjonene den 14. ble ledet av studenter, gjennom studentorganisasjonen NSCT. Det var vellykkede aksjoner i 10 universitetsbyer, foruten Bangkok hvor nesten 1 million mennesker stormet gjennom gatene. Juntaen måtte gå av. Ny statsminister ble Sanya Dhamasakdi, det skulle gjeninnføres en demokratisk konstitusjon, nyvalg skulle holdes i løpet av 6 måneder.

Thailand har etter underskrivelsen av Parisavtalen vært hovedbasen for USA i Sørøst-Asia. 14. oktober 73 stormet nesten 1 million mennesker gjennom gatene i Bangkok, i protest mot USA-marionettene Thanom/Prapass. Dette var bare begynnelsen...

Thailand: motstanden mot USA øker

Spørsmålet blir, hadde de store demonstrasjonene noen anti-imperialistisk betydning?

En thailandsk studentleder sa i et intervju med avisa Focal Point om de store demonstrasjonene: Den store majoriteten av det thailandske folket så ut til å våkne akkurat da.

I tida etterpå er det kommet fram at det fins to forskjellige linjer i studentbevegelsen. En som legger vekt på bare å ta opp spesielle studentsaker og en annen anti-imperialistisk linje med brodd først og fremst mot USA, men også mot Japan.

USAs nye ambassadør i Bangkok heter W. Kintner. Han er gammel CIA-mann og omtales ofte som mer høyreorientert i utenriksaker enn Nixon (Far Eastern Economic Review 21/1 -74). 20. november satte studenter ved et universitet i gang en kampanje mot Kintner og USAs intervensjon i Indokina. 9. januar 74 ble det holdt en stor demonstrasjon i Bangkok hvor flere tusen studenter protesterte mot

CIA-s innblanding i Thailands indre anliggender. Samme dag offentliggjorde Thailands utenriksminister Charunphan en uttalelse, hvor han forlanger at USA stanser CIA-aktiviteten.

ARBEIDERNE PROTESTERER

Det har vært en stor streikebølge i Thailand som har økt kraftig med studentdemonstrasjonene. Jernbanen har streiket, det samme har televerket, funksjonærer i store banker, fabrikker osv. Vel og merke er det fremdeles ulovlig å streike i Thailand. Far Eastern Economic Review 3/12 -73 skrev at sammenhengen mellom demonstrasjonene og streikene var iøynefallende.

MOTSTANDEN ØKER

»South Vietnam in Struggle» skrev 26/11 -73 om den nye regjeringa til Sanya, »I sine fundamentale trekk både i innen- og utenrikspolitikken, ser det ikke

ut til å bli noen forandring fra da Thanom/Prapass fremdeles satt ved makta». Sjefen for informasjonskontoret i utenriksdepartementet sa 9. november at »USA er en god venn. Denne politikken har vi ikke forandret».

Likevel er situasjonen en helt annen nå enn under juntaen. 80% av befolkningen er bønder. Thailands patriotiske front (TPF), dannet 1. januar 1965, har en sterk stilling, særlig i nord og sør, hvor de administrerer egne frigjorte områder. TPF får stadig sterkere innflytelse. Men det kvalitativt nye var at arbeidere, studenter, intellektuelle og funksjonærer i statsapparatet organiserte seg til motstand mot det forhatte juntastyret. De samme grupper uttrykker en stadig klarere forømmelse av USAs økonomiske og militære intervensjon i Thailand.

Dagen nærmer seg da bøndene på landet og arbeiderne, studentene osv. i byene allierer seg mot den felles fienden, USA.

RISEN FRÅ LANDSBYEN VÅR

Risen frå landsbyen vår
har smak av vatnet
frå elva Kinh Thay
Han angar lik lotusen
i det overfløymde tjørnet
Han nynnar den vakre songen
som mor syng

I kvart riskorn frå landsbyen vår
er julistormane og marsregnet
I kvart riskorn er den brennande junivarmen
då ryggen er blaut av svette
og vatnet så varmt at stiklingen døy
For å klara varmen kryp krabbane ut
i dei kjølige rismarkene
Medan mor vassar i søla og plantar ut ris

Å, å då amerikanske bomber
var regn på taka våre
Då soldatane drog ut i kamp
og me fann patronhylser
gule som moden ris
Men hausten kom
og lukta av kokt ris fylte
gøymestadene våre med god ange

Kvart riskorn frå landsbyen vår
gir oss ny styrke vener
I kamp mot morgontørken
ausar me vatn til ausa ryk
Under den brennande middagssola
lukar me i rismarkene og tek vekk skadeinsekt
Og til langt utpå seine kvelden
ber me lass etter lass med møkk

Eg et ris
eg kjenner meg fylt av styrke
og lykke
Kvart korn er eit gullkorn

Tran Dang Khoa (12 år)

x) ein fisk

Barna i Sør og Nord
er som grenene på et tre
De arbeider sammen
og holder hverandre hardt i hendene
Lik fugler fra samme rede
som alle holder sammen
(Fra en vietnamesisk førskolebok)

BARNEDIKT

FRÅ

Jeg er forundret over å se
hvor lite barn krangle
med hverandre, hvor god
de samarbeider og hvor
dan de tar seg av sine
yngre søstre og brødre
Jeg tror ikke jeg kan lære
vietnamesere hva me
de kan gjøre for sine
barn.

Vietnamesere må lære
meg hvordan jeg skal lære
amerikanske foreldre å
oppdra sine barn, slik at
de blir like rolige og inn
stilte på samarbeid som
de vietnamesiske barn
er.

Benjamin Spock
Amerikansk barnelege

Håret til bestefar min er grått
og hvitt som silketråder
Han forteller historier til meg
om fjern fortid og svunnene tider
Jeg sitter og lytter til dem —
helt betatt vil jeg høre mer.....

VIETNAM

LA OSS LEIKA LASTEBILSJÅFØRAR

Tut! Tut! Tut!
Kom, la oss dra
med brummande motorar
og syngande horn.
Tut! Tut! Tut!

Hei du, Tien!
Hei du, Nam!
Ikkje la deg hefta
men dra rett fram.

Ikkje ver redd for lysbombene
og napalmen deira.
Våre soldater treng nye forsyningar
kvar time på dagen.
Så kvifor snu lastebilen i gal retning?

Kvar morgon når skulen er slutt
køyrer lastebilane langs landevegen.
— Bilana er berre kjerrer
og ranslane våre er deira last.
Og tutinga kjem frå oss.

Tut! Tut! Tut!
Me er berre små born
som leikar sjåførar med kjerrer.
Men ein dag vil koma
då me køyrer til fronten i verkelege lastebilar.

Nguyen Hong Kien (8 år)

— Bidra konkret til vietnamesernes
gjenoppbyggingsarbeid !

HUSK AKSJONEN

»Solidaritet Norge – Vietnam»,
Postgiro 21 08 26 !

(Forts. fra side 2.....)

nytt av de mest avanserte bombefly skal
foræres Saigon. Resultatet uteblir ikke:
Thieu har forlenget erklært full krig, og
selv i vestlig presse ser en i blant at
regimets »fly systematisk bombet
kommunistområdene . . . »

USA er altså den ansvarlige for at krigen
i Vietnam fortsetter. Det er ikke Paris-
avtalen en skal klandre når 60 000 viet-
namesere har satt livet til siden januar i
fjor. Den fred som det vietnamesiske
folket har kjempet for i 20 år, kan
realiseres om Paris-avtalen respekteres.
Denne avtalen er i overensstemmelse med
folkets — PRRs ønsker om fred. Den
krever at Thieu skal erkjenne PRRs eksis-
tens i Sør-Vietnam som en likeberrettiget
politisk kraft. Partene skulle forhandle
seg fram til forsoning. Men forsoningen er
uteblitt. Å anerkjenne PRR betyr falitt
for Thieu og USAs forsøk på å gjøre
Sør-Vietnam til deres nykoloni. Til tross
for Nixons ambisjoner om å gjøre USA
selvforsynt på råstoffer, har oljefore-
komstene utenfor Vietnams kyster fått
større betydning enn før. »Saigon er vel
fortsatt folkemord verd . . . »

X

På denne bakgrunn vil Solidaritets-
komiteens krav fortsatt være: USA og
Thieu må overholde fredsavtalen! Dette
betyr at USA må stanse opprustninga av
Thieu-regimet og Lon Nol-regimet.
USA/Thieu må stanse angrepene på PRRs
områder, og de politiske fangene i Thieus
fengsler må frigis.

Fredsavtalen danner et reelt grunnlag for
fred, men denne muligheten saboteres ved
USAs fortsatte virksomhet i Vietnam.
Kravet må derfor fortsatt være: USA ut
av Indokina! »

Videre krever vi at den norske regjering
i pakt med fredsavtalen anerkjenner PRR
i Sør-Vietnam. Likeledes anerkjenne
Kambodsjas kongelige nasjonale regjering
(GRUNC) som den eneste rette og lovlige
regjering i Kambodsja.

FILM OG FRIGJØRING

Et år etter at FNL blei danna, grunnla frigjøringsfronten sitt eget filmstudio. Filmstudioet produserer, distribuerer og viser film samtidig som de trener opp teknisk personell og reiser lokaler for Sør-Vietnams filmindustri.

Med full forståelse for filmens betydning i frigjøringskampen og med tillit til egne krefter, har filmstudioet på tross av lite og dårlig utstyr, filmet og produsert en mengde nyhets- og dokumentarfilmer. Det har vært viktig å kunne møte behovet for film i frigjøringskampens forskjellige faser.

Filmstudioets arbeid har utvikla seg både kvantitativt og kvalitativt. Allerede i 1965 hadde det selvstendige avdelinger i

to provinser og en egen avdeling i frigjøringsfrontens væpnede styrker. Etter hvert er temaene i filmene blitt mer varierte og fylldige, og den tekniske ut-

viklinga er gått raskt framover. Nyhetsfilmer blir produsert månedlig, og mange av reportasje- og dokumentarfilmene er blitt svært godt mottatt av publikum både i Vietnam og ellers i verden.

Gjennom de siste 10 åra har frigjøringsfrontens filmarbeidere tegnet et godt bilde av folkekrigens forskjellige sider og faser. De har gitt publikum glimt av folkets kamp både ved fronten og i produksjonen. Filmen har vært med på å bygge opp folkets selvtillit og gitt innsikt i de forskjellige deler av frigjøringskampen. Det er verdt å merke seg at filmarbeiderne deler livet til folket og frigjøringssoldatene. De kan derfor fullstendig identifisere seg med soldatene når de er i kamp og de opplever de seirer og framskritt folket gjør på samme måte som folket. På denne måten er det mulig for dem å følge utviklinga på kloss hold og gi et sant bilde av revolusjonens utvikling i

Sør-Vietnam.

Mange av filmene som er produsert av frigjøringsfrontens filmstudio har vunnet internasjonale filmpriser. Her er titlene på noen av dem: «Vegen til fronten», «Unge kunstnere», «Artilleri-kvinnene i Lon An», «Geriljakrig i Cu Chi», «Bøndene i landsbyen min», «Kokava», . .

Frigjøringsfrontens filminstitutt har alltid hatt et nært samarbeid med Nord-Vietnams filmindustri. «Nord og Sør er ett, og kunsten og litteraturen er under samme tak». Filminstituttet har også mottatt sterke sympatierklæringer og støtte fra progressive filmarbeidere over hele verden.

Her i Norge kan henvendelser om vietnamesisk film skje til A/L Smalfilm, Møllergt. 24, Oslo 1.

Interesse for Vietnam

»De lyver – De vet De lyver!»

Damen rygger ut mens hun skriker, krittthvit i ansiktet. Dette var en av

reaksjonene på fotoutstillingen Solkom arrangerte i anledning Paris-avtalens ett-årsjubileum. Men de var sjeldne. Det

kinkige var at vi aldri fikk rede på hva våre løgner skulle bestå i – da vi med utsøkt høflighet spurte, løp vedkommende av sted, bokstavelig talt.

Hovedinntrykket var ofte mer enn positivt. Godt besøk hele tiden – noen ganger var utstillingsteltet helt fullt av folk. Noen skeptiske, andre entusiastiske – tegnet FV-abonnement, ga penger. Ingen var lei »maset vårt» om Vietnam-krigen. Folk var heller nysgjerrig etter å høre nytt fra »maset vårt» om Vietnam-krigen. Folk var heller nysgjerrig etter å høre nytt fra Indokina og interesserte i å høre mer om fredsavtalen.

Utstillingen telte 38 plansjer som illustrerte både trekk fra Vietnams historie og spesielt året som var gått etter fredsavtalen. I en uke sto den på Universitetsplassen i Oslo sentrum, uken etter på Blindern.

De som på forhånd trodde at folk mer hadde glemt Vietnam, fikk heller inntrykk av interesse og en latent positiv politisk holdning. Vietnam er slett ikke glemt i den norske opinionen.

KU/Trondheim:

Enhet i Vietnam-arbeidet!

– Kampen for å få frigitt de politiske fangene i Thieus fengsler er den viktigste oppgaven for solidaritetsarbeidet i Norge i dag, sier formannen i Trondhjems Kommunistiske Ungdomslag, Ragnar Eriksen, bl.a. i et intervju »For Vietnam» har hatt med ham.

– Det er fremdeles krig i Sør-Vietnam. Thieu angriper de frigjorte områdene kontinuerlig ved hjelp av amerikanske våpen og »sivile» rådgivere. Fredsavtalen for Vietnam er ikke gjennomført da den ikke tjener USAs og Thieus interesser

Dersom avtalen ble gjennomført, ville det føre til at Thieu mistet sine posisjoner, og det vil si det endelige nederlaget for USAs nykolonialisme i Vietnam.

– Er solidaritetsarbeidet like viktig som før?
– De nederlagene USA har lidd i Vietnam, Laos og Kambodsja har ført til at USA-imperialistene har skiftet taktikk. I stedet for åpne militære angrep benytter de seg av »vietnamiseringspolitikken» der de lar asiat bekjempe asiat – samme politikk som de med hell har gjennomført i Sør-Amerika.

Det er riktig å avsløre USAs fortsatte innblanding i Vietnams anliggender. Norske massemedia gir et ensidig bilde av Vietnam-konflikten, basert på USAs og Saigons opplysninger. Solidaritetsbevegelsene i Norge må derfor gi informasjon om bruddene på fredsavtalen, de 200 000 fangene i Saigons fengsler og om målsettingen for frigjøringskampen.

Det er uhorrt at norsk radio og presse har behandlet Vietnam-konflikten i vel 20 år uten å drøfte skikkelig hva frigjøringsbevegelsen kjemper for.

Behovet for materiell støtte til oppbyggingen av de frigjorte områdene er enorm. Men det vi ser som den viktigste oppgaven for solidaritetsarbeidet nå er kampen for å frigi de politiske fangene. Trondheims KU støtter derfor Solidaritetskomiteens uttalelse om de politiske fangene i Sør-Vietnam.

– Hvordan vurderer du det arbeidet som gjøres av Vietnambevegelsen i Norge?

– Vietnambevegelsens styrke er at den har støtte fra fagforeningene, men det er vil riktig å si at solidaritetsarbeidet innen fagbevegelsen kunne drives mer aktivt. Vietnambevegelsen fungerer på toppplanet, derimot har grunnplansarbeidet gått tilbake. Vietnamtribunalet i Oslo i 1971 var bra. Det samarbeidet som har vært mellom Vietnambevegelsen og Solkom de siste par åra er positivt og må videreutvikles. I denne sammenheng vil jeg nevne det vellykkede besøket vi hadde høsten 1973 av kunstnergruppa fra de frigjorte områdene i Sør-Vietnam.

– Hvordan vurderer du Solkoms arbeid?

– Det er ingen tvil om at Solkom er den organisasjon som driver solidaritetsarbeidet mest aktivt. Jeg mener en solidaritetsbevegelse ikke kan bygge bare på aktivistprinsippet da

dette lett kan føre til innsnevring av det politiske grunnlaget for organisasjonen. Jeg tror det vil tjene arbeidet i Norge at Solkom har revidert sitt politiske grunnlag og fjernet saker jeg mener ikke hørte hjemme i arbeidet – Jeg tenker da på »Norge ut av NATO»-parolen og den anti-sovjetismen som kom til uttrykk gjennom »For Vietnam» og grunnsirkelen.

Vi har gode erfaringer fra de sakene der vi har samarbeidet med Solkom her i Trondheim.

– Hva med enhet i Vietnam-arbeidet i Norge?

– Når en skal drive Vietnam-arbeid må en ta utgangspunkt i hva som best tjener Vietnams folk, og det er uten tvil en enhetlig og sterk solidaritetsorganisasjon. Jeg kan ikke skjønne annet enn at det skulle være politisk grunnlag for samling av solidaritetsarbeidet her i landet. KU vedtok høsten 1972 å arbeide for en solidaritetsorganisasjon.

– Hvordan kan samling oppnås?

– Diskusjon om enhetsarbeidet må tas opp i begge Vietnamorganisasjonene og de politiske partiene og videreføres i forhandlinger.

– Hvilke prinsipper bør legges til grunn for dette?

– Spørsmålet har ikke vært grundig drøftet i min organisasjon – derfor legger jeg fram personlige synspunkter.

Det politiske grunnlaget må ta utgangspunkt i solidaritet med de indokinesiske folkenes rettferdige frigjøringskamp. Plattformen må kunne samle breiest mulig støtte til denne kampen.

Solidaritetsarbeidet må bygge på medlemmer som arbeider aktivt i fronten.

Det bør være breiest mulig politisk representasjon i ledelsen for fronten, med en del faste plasser for ulike politiske grupperinger og fagbevegelsen. Dette prinsippet bør også tilstrebes på lokalplanet. Ledelsen for solidaritetsbevegelsen må velges av og blant aktive medlemmer og ikke oppnevnes av organisasjonene som støtter fronten.

Politiske vedtak skal fattes av medlemmene innafra fronten. Ledelsen må kunne ta avgjørelser uten at spørsmålet blir forelagt hver enkelt organisasjon, da dette vil hemme arbeidet.

Slutt opp om Solkom!

For Vietnam har hatt en samtale med Inger Selsjord, fungerende formann i Solkom, om solidaritetsarbeidet i Norge.

– Hvordan vil du oppsummere demonstrasjonene mot utdelinga av fredsprisen til Kissinger 10. desember?

– Etter at fredsavtalen ble underskrevet 27. januar i fjor framstilte de store avisene og kringkastinga det som om det var fred i Vietnam. Store deler av opinionen var klar over at dette ikke var tilfellet. USA fortsatte sin aggresjonspolitikk i Vietnam i ny for-

kledning. Derfor våknet opinionen til liv da krigsforbryteren Kissinger fikk fredsprisen. Solkom så det som sin viktigste oppgave å samle denne opinionen fram til 10. desember. Den vellykka demonstrasjonen i Oslo viste at dette var en riktig linje.

10. desember vil ha mye å si for det videre solidaritetsarbeidet i Norge. Vi klarte å organisere harmen i opinionen til konkret aksjon og vi fikk vist at Solkom fører en riktig anti-imperialistisk politikk.

– Hva er Solkoms politiske hovedoppgaver for våren og sommeren?

– Solkom hadde landsstyremøte 19. og 20. januar i år. Vi kom fram til at Solkom først og fremst skal arbeide for å tvinge USA og Thieu til å overholde fredsavtalen. De viktigste kravene i den forbindelse er at USA må stanse opprustinga av Thieu og Lon Nol-regimene. Opprustinga er et klart brudd på fredsavtalen og en provokasjon mot Viet-

nams og Kambodsjas selvstendighet. USA og Thieu må stanse angrepene på PRR-områdene og frigi de politiske fangene.

Den langsiktige hovedparola for Solkom er fremdeles at USA må ut av Indokina. Av innenrikspolitiske saker vil vi jobbe for at Norge må anerkjenne PRR og GRUNC. Vi mener det er en skam at Norge har diplomatiske forbindelser med fasciststyret i Saigon, men ikke med PRR.

– Hvilke oppgaver vil Solkom ellers prioritere?

– Mange aktivister falt fra oss etter at fredsavtalen ble underskrevet. Men det er mange som støtter politikken vår. Vi arbeider derfor med å få opp aktiviteten rundt om i landet, ved å bygge opp FNL-grupper.

Vi vil jobbe hardt for at alle som støtter politikken vår, skal tegne medlemskap i Solkom. Det koster bare 15 kr. året. Vi har to slags medlemmer, aktive og passive. De

aktive er med i FNL-grupper. De passive trenger ikke gjøre annet enn å støtte oss økonomisk. For at vi skal få ut «For Vietnam» og annen informasjon, trenger vi en stabil økonomi som bl.a. en stor medlemsmasse kan gi.

Ellers er det en stor oppgave å skape en stor Kambodsjas-opinion. Dette har vært noe forsømt tidligere.

Vi vil innad i organisasjonen legge stor vekt på studier. Vi har bl.a. et eget studieopplegg på Kambodsjas klar. I løpet av mars vil vi ha ferdig en ny studiesirkel. Ut på våren vil det komme ei bok på Pax om Vietnam som vi vil bruke som studiemateriale.

Tendensen i Sør-Vietnam går mot åpen krig. Dette er ene og alene USAs skyld. I Kambodsjas har FUNK store framganger. Kanskje vil Kambodsjas bli det første frigjorte landet i Indokina! Vi vil derfor oppfordre alle til å øke støtten til Indokina og være med å bygge opp Solkom!

USA og Thieu er avtalebrytere

For Vietnam har intervjuet Sverre Sivertsen, medlem av SFs utenrikspolitiske utvalg, om hva hans oppfatning av situasjonen i Vietnam ett år etter fredsavtalen er.

– Thieu har aldri godtatt fredsavtalen. I september i fjor sa han at den 3. vietnamkrigen var i gang. Han anser ikke avtalen som bindende for sin regjering og nekter å godta PRR som den andre part i Sør-Vietnam. Da Senegal anerkjente PRR, kom Thieu med sterke utfall mot Senghor (presidenten i Senegal), og anklaga han for å blande seg inn i Sør-Vietnams indre forhold.

Men bak Thieu står USA, som forsyner han med våpen og penger. Bl.a. har USA bytta ut gammelt militær-

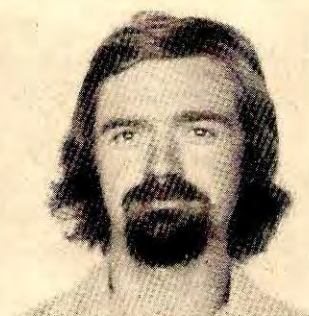
materiell med nytt, noe som er i strid med avtalen. Verd å merke seg er at USA på neste års budsjett har avsatt 225 mill. dollar for en eventuell luftkrig mot PRR og DRV (Nord-Vietnam).

Også andre kapitalistiske land har gitt Thieu økonomisk hjelp, noe som en rekke internasjonalt kjente jurister ser på som et klart brudd på Parisavtalen. Imperialistiske stater ser seg tydeligvis tjent med det reaksjonære Saigon-regimet og holder det oppe. Likevel må det understrekes at det er først og fremst hjelpa fra USA som gjør det mulig for Thieu å holde det gående.

– Hva så med framtida i Vietnam, er det noe håp om fred?

– Håpet om fred ligger i Parisavtalen. Avtalen er et mektig våpen for folket i Sør-Vietnam, et våpen som de setter alt inn på å bevare og beholde. Men for Thieu og hans imperialistiske medspillere er avtalen et dårlig redskap fordi USA på ingen måte har gitt opp planene om å «åpne» Sør-Vietnam for vestlig kapital og industri. For å muliggjøre disse planene må USA og Thieu bryte fredsavtalen og dermed også holde krigen i gang.

På kort sikt gir dette dystre perspektiver, på lengre sikt er jeg overbevist om at den politikk som PRR står for – nemlig forsvar av Parisavtalen – vil gi som resultat et demokratisk, uavhengig Sør-Vietnam.

– Hva med solidaritetsarbeidet for Vietnams folk i Norge?

– Ut fra det som er sagt er det viktig å opprettholde og styrke solidaritetsarbeidet. Særlig viktig må være å skape en brei opinion til fordel for de hundretusener av politiske fanger som sitter i Thieus fengsler. Her må det gjøres mer enn det som allerede er gjort, sier Sverre Sivertsen til slutt.

Trondheim: Hold vietnamopinionen levende

Det er igjen økende aktivitet i Trondheim FNL-grupper. Etter en del vellykkede tiltak i høst og i vinter tror vi det er grunnlag for ny framgang,» sier Eilert, formann i FNL-gruppene i byen, etter et møte der aktivister fra hele Trondheim var samlet for å drøfte arbeidet utover våren. «Det har kommet nye aktivister til oss, vi hadde f.eks. et vellykket debattmøte 27. januar – årsdagen for Parisavtalen med ca. 100 til stede. Siden november har vi hatt stand på Torget hver annen uke, med godt resultat.

Salget av For Vietnam og diskusjonene viser at mange fortsatt er opptatt av forholdene i Indokina. For tida har vi gående en kampanje for frigivelse av de politiske fangene, som skal avsluttes 28. februar. Vi har kontaktet partier, ungdomsorganisasjoner og 104 fagforeninger, via Samorg.»

Line presiserer at det er viktig å fortsette solidaritetsarbeidet. «Det er stadig mer som tyder på krig nå. Vi får omtrent bare nyheter fra Saigon, stoff som stort sett er galt og

løgnaktig. Vi må gå aktivt mot dette i tida som kommer.» – Det var stor enighet om at informasjon om USA/Saigons avtalebrudd måtte spres til flest mulig for å holde Vietnamopinionen levende.

På spørsmål om hvordan FNL-gruppene i Trondheim hadde tenkt å gjøre dette, trakk Martin særlig fram abonnementskampanjen: «Vi har allerede startet vervinga i gruppa vår. Vi har som mål at alle i gruppa skal abonnere. Det koster bare en bris i uka fram til 1. mai. – Vi har også bra erfaring med å gi vervelister til ml-ere og sv-ere, særlig når vi passer på å spørre dem ofte om hvordan det går.» Ellers skal ledelsen kontakte partier og fagforeninger og be dem ta minst ett abonnement på FV.

Anja framhever studier som viktig intern oppgave, og som den beste maten å mobilisere nye folk til FNL-gruppene på. «Vi setter igang med den nye grunnsirkelen i mars, og har allerede pågang fra folk som vil være med.» Trondheim tar ellers sikte på å knytte kontakt med en del foreldre og andre fra den eldre generasjon som har støttet Vietnamarbeidet, arrangere diskusjonskvelder og muligens egne studier.

Helt siden jul har vi hatt planer om et loppemarked, med bl.a. salg av gamle arganger av For Vietnam, og vi håper å få realisert det innen kort tid. Solidaritetsarbeidet vårt må ha en sunn, økonomisk basis for at vi skal komme noen vei.

Viktigere enn loppemarked er likevel at folk støtter oss gjennom å kjøpe materiellet vårt og blir aktive eller passive medlemmer av Solkom. Hjelp oss å bygge Vietnamopinionen i Trondheim,» sier kassereren til slutt, for alle går hjem med ideer til hva lokalgruppene skal ta seg til utover våren.

VG ute med slarva igjen

«Krig i NRK-avdeling». «Stadige slagsmål i Ungdommens Radioavis». Joda – riktig gjettet. VG er ute med slarva igjen.

NRKs utenriksmedarbeider, Ole Chr. Lagesen, ga i Ungdommens Radioavis i november en vurdering av situasjonen i Vietnam. Erling Lægreid ledet programmet, og det gikk som vanlig på «direkten». Neste søndag ledet Unge Høyres Dankert Freilem Radioavisen. Han kommenterte også Vietnam, og uttalelsene er tolket som forsøk på å «korrigere» Lagesen. Dette førte til strid innad i NRK, og den politiske uenigheten resulterte i splittelse i Radioavisen. Fra mars har to redaksjoner virket uavhengig, i følge VG.

– VGs versjon er allerede dementert fra NRKs side. Delinga av redaksjonen ble bestemt allerede den 10. september i fjor og må ses som en ren intern, praktisk arbeidsfordeling, sier Erling Lægreid til «For Vietnam». Etter VGs syn leder han nå en gruppe med «klart misjonerende preg» på venstresiden i norsk politikk.

Og den «venstrevridde» Lagesen – hva besto hans synder i? Han påpekte at konflikten i Vietnam omtalenes svært lite nå her i Norge. Som vestlig land og som medlem av en vestlig forsvarsallianse får vi følgelig et vestlig nyhetsbilde. Han påpekte at USA ikke har avsluttet

sitt «engasjement» i Vietnam, og han påpekte at kamphandlingene fortsetter.

I sin «korreks» til Lagesen sa Freilem at truselen kom fra 170 000 nordvietnamesiske soldater som hadde «infiltrert fra Nord» – en velkjent Høyre-påstand.

– Og nå angir De bittert, Lagesen?

– Nei. Etter mitt syn har jeg ingenting å be om unnskyldning for. Jeg mener fortsatt at det var viktig å poengtere i dette ungdomsprogrammet at USA fortsatt er i Vietnam, og at krigen ikke er slutt. Jeg hadde dessuten bare fem minutter til rådighet, og innskrenket meg til å ta med det jeg synes er mest vesentlig. I et lengre innlegg kunne jeg også ha tatt med andre ting. Men innlegget er i pakt med mitt grunnsyn som kanskje kan være forskjellig fra andres. I forskjellige faser har vietnameserne kjempet mot utenlandsk dominans, og de utenlandske tropper i landet har de siste 15 år vært – og er fremdeles amerikanerne, sier Lagesen.

Lagesen har altså gjort det utilgivelige å påpekt at USA fortsatt deltar i Vietnam-krigen. Venstrevri, roper VG og dess- like for å skjule dette faktum. Men kanskje de aller fleste sannheter om krigen i Vietnam – er «venstrevridde», VG?

UNGSOSIALISTEN

er avisa til SFs Ungdom. Vil du vite hva ungdommen innafor SV driver på med? Er du interessert i imperialismen, i sport, i et sted å være-aksjoner, i skoleproblemer, i tariffoppgjøret til våren? Da bør du abonnere på Ungsosialisten.

Jeg vil:

... abonnere (kr. 12 pr. år)
... selge ... eks. av Ungsosialisten hver måned.

(Sendes US, St. Olavsgt. 27, Oslo l.)

DEN POLITISKE MAKT KOMMER UT AV GEVÆRLØPET
Av Reidar Mathistad.

(Tilegnet kunstnertroppen fra de frigjorte områdene i Sør-Vietnam, som besøkte Norge i månedsskiftet august/september. Opptak vist i fjernsynet mandag 1/10 -73)

1. Dere selger
ikke deres sang til
høystbydende på Broadway, New York
slik et talent
her må selge
møydommen for sin første
korstilling

Dere pakker ikke
folkedansen inn
i bonderomantiske fortellinger,
husmannssønnen og storbondedattera,
avisgutten som ble millionær. Men
færøysteget blir et politisk våpen
i deres hender.

2. Mens vi dansa rock & roll,
hardt og forbanna, —
stakk ræva opp i trynet
på hele ruklet,

dansa dere
kjærligheten mellom
folket og FNL,
mellom
Nord- og Sør-Vietnam.

Din sang, —
høyere enn bombedrønnene,
jaget skadefuglene
tilbake til redet.
Slapp ikke av.

B.52

slikker bare sine sår.
Papirtigre skal en ta
taktisk alvorlig.

3. Vi trøster oss sjøl.
Rock & roll var da
en slags protest?

Dere har lært oss:
Dansen er et mektig
demonstrasjonstog.

Deres sanger
en linje i fronten.
Sangerens strupe:
Et geværløp.

KAMBODSJA—

fra nøytralitet til nøytralitet

Khmer-folket vandret inn i Kambodsja rundt år 600. På 11-1200-tallet var Khmer-riket den dominerende makt i Indokina. Men krigerfolk både fra øst og vest herjet riket, og fra 1400-tallet preges historien av en rad tapte kriger. Politisk forsøkte Khmer-kongen å føre en balanse mellom Thai-kongen i vest og keiseren av Vietnam i øst. Vietnam ble etter hvert den sterkeste naboen, og den store Khmer-minoriteten i Mekong-området i Sør-Vietnam er de opprinnelige innbyggere her. Tilsvarende slo mange vietnamesere seg ned i Kambodsja — i dag utgjør de en minoritet på omkring en halv million.

I 1863 ble Kambodsja fransk »protektorat», men først i 1867 lyktes det Frankrike å tvinge Thailand til å frasi seg overhøyheten over landet. Kambodsja hadde fram til da vekselvis stått under vietnamesisk og thailandsk styre.

Den franske koloniseringen skjedde ikke uten opprør — på 1860-tallet, 1885 og 86 var det store bondeopprør, men først under den japanske okkupasjonen 2. verdenskrig vokste det fram en organisert motstandsbevegelse.

I en alder av atten år ble Norodom Sihanouk kronet til konge i 1941, og han erklærte Kambodsja som uavhengig, suveren stat da japanerne overtok for alvor i 1945. Da franskmennene kom tilbake i 1946 henviste Sihanouk forgyves til denne uavhengighetserklæring. Formelt ble en avtale om uavhengighet undertegnet, men koloniseringen holdt fram like fullt. Misnøyen førte til dannelsen av Nekkhum Issarak Khmer — Khmers frihetsbevegelse. Denne ble splittet mot slutten av 40-tallet, noe franskmennenes intriger også bidro til. En fraksjon ville bekjempe franskmennene med hjelp fra Thailand — andre utviklet godt forhold til Viet Minh,

frigjøringsbevegelsen i Vietnam. Mye presset av situasjonen i Vietnam måtte Frankrike gjenta sin garanti om Kambodsjas suverenitet i 1953, og på Geneve-konferansen i 1954 ble dette internasjonalt bekreftet.

1954 – 1970

Det som preger denne perioden under Sihanouks ledelse, er at den nyvunnene nasjonale uavhengigheten måtte forsvares mot den nye imperialismakten som allerede hadde gjort sitt inntog i Indokina: USA. Forholdsvis sterke høyrekrefter så seg ikke tjent med Sihanouks nøytralitetspolitikk. USA presset på daværende statsminister Penn Nouth (nå statsminister i GRUNC) for å få Kambodsja med i SEATO — militærpakten for Sørøst-Asia, men Nouth avviste med henvisning til Geneve-avtalen.

Derimot hadde utenriksministeren, Sirik Matak, forsikret USA og Frankrike om at Kambodsja »var beredt til å gi de frie nasjonene sin støtte i deres kamp mot kommunismen.» Sirik Matak opponerte hele tiden mot Sihanouks politikk, og i 1970 sto han fram som en av hovedmennene i kuppet.

USA økte presset for å få Kambodsja med i SEATO, og forsøkte på økonomisk blokkade fra Thailand og Sør-Vietnams side, men svaret ble avvisning av SEATO og opprettelsen av diplomatiske forbindelser med Sovjet og Polen. Det kom også i stand avtaler om økonomisk bistand fra Kina og Sovjet.

Likevel skulle USA få foten innenfor i Kambodsja. Angivelig for å bygge opp et nøytralitetsvern, godtok Sihanouk økonomisk bistand også fra USA, samtidig som han forsikret nabostatene om at dette ikke betydde noen trussel mot dem. Penger og utstyr ble gitt den kambodsjanske hæren, og en amerikansk rådgivergruppe ble stasjonert i Phnom Penh »for å se etter fordelingen og bruken av ut-

Studier er nødvendig i politisk arbeid. I denne artikkelen tar vi for oss de viktigste hendelsene i Kambodsjas historie og prøver å gi bakgrunn for situasjonen i disse dager. Artikkelen tjener også samtidig som en begrunnelse for hvorfor Solkom støtter FUNKs og GRUNCs kamp for et fritt og selvstendig land, og hvorfor Solkom vil legge vekt på å arbeide for en aktiv Kambodsja-opinion.

Se ellers leder og artikkel foran i bladet — salgslista gir tips om mer lesning om Kambodsja. Spesielt vil vi nevne en stensil utgitt av Solkom, som tar for seg Kambodsjas historie i store trekk.

styret.» *Fra USAs side ble det betraktet som en konsesjon og begynnende mulighet til å få Kambodsja med i SEATO.*

Men den nasjonale suvereniteten og nøytraliteten ble ikke bare undregravd ved økonomisk støtte til hæren og reaksjonære elementer — under kommando av CIA ble leiehæren Khmer Serei bygd opp. Den opererte fra Thailand og var hovedsaklig rekruttert fra khmerminoriteten i Sør-Vietnam. En Hitler- og Mussolinibeundrer, Son Ngoc Thanh, sto for den militære ledelsen. Han ble betraktet som en forræder av Sihanouk, og i 1972 ble han utnevnt til statsminister av Lon Nol. Ironisk nok hadde Sihanouk reddet Thanh's liv i 1945 da han ble dømt til døden av franskmennene.

Politisk sett er perioden 1954-70 preget av en gradvis dreining fra en forholdsvis demokratisk forfatning og utenrikspolitisk nøytralitet til styrking av høyrekreftene og stadig forsøk på å undergrave nøytraliteten fra USAs side. I 1955 ble nøytralitetspolitikken bekreftet ved folkeavstemning, og samme år abdiserte Sihanouk og stilte seg i spissen for et samlingsparti, Sangkum, som tok opp i seg alle partiene unntatt det kommunistiske Pracheachoun og Det Demokratiske Partiet (konsekvent USA-vennlig, gikk i oppløsning i 1957). I valgene i 1955 fikk Sangkum 83% av stemmene og tok alle plassene i Nasjonalforsamlingen. I realiteten fungerte et ettpartisytem med Sihanouk som statsminister, og Sangkum dominerte i Nasjonalforsamlingen helt til 1970.

I 1957 ble det avslørt kupplaner mot Sihanouk der bl.a. Son Ngoc Thanh var med. I

februar, august og desember 1959 ble kuppforsøk og attentater satt ut i livet, og det er bevist at CIA sto bak dem (se litteraturlisten). Sihanouk overlever, men ved det ene forsøket ble tre av hans medarbeidere drept.

Fra 1961 kom amerikanske grensekrenkinger av Kambodsja for alvor inn i bildet. Samme år brøt Sihanouk den diplomatiske forbindelsen med Thailand av den grunn, og i 1963 brøt han med Saigon. Sangkum-bevegelsens nasjonalkongress vedtok i november 1963 at all hjelp fra USA skulle stanses. Initiativet kom fra Sihanouk, og han grunnla sitt standpunkt med at hjelpen hindret landets økonomiske utvikling. Det telte nok også at diktatoren i Sør-Vietnam, Diem, var blitt drept med CIA's medvirkning, og Sihanouk fryktet liknende forsøk på nytt i Kambodsja.

Forholdet til USA ble ytterligere tilspisset p.g.a. stadige grensekrenkelser og bombing, og i 1965 ble de diplomatiske forbindelser brutt. USA og Saigon krenket landegrensen over 1 800 ganger, og luftterritoriet over 5 100 ganger i perioden 1962 – 1969, og nesten 300 mennesker mistet livet ved disse aksjonene.

Det ble avholdt valg på nytt i 1966, og det ble en ny seier for Sangkum. Men det skulle vise seg at mange av de valgte var ekstreme høyreelementer og forkastet Sangkums politiske plattform straks de hadde kommet i Nasjonalforsamlingen. I realiteten fikk Lon Nol og Sirik Matak majoriteten i regjeringen og de andre styrende organer. Sihanouk så med bekymring på denne utvikling og dannet en

»motregjering» kort tid etter. Til tross for dette, var det ikke til å unngå at høyrelementene kom til å dominere mer og mer fra 1967. Deres sterke økonomiske stilling kombinert med korrupsjon la veien åpen for at offiserer og folk i embetsverket ble kjøpt opp. Lon Nol-styret kunne legge om fra individuell undertrykkelse av enkelte »politisk uønskede elementer» – til større operasjoner mot venstresida i Kambodsja. Hou Yuon, Khieu Samphan og Hu Nim var alle tre progressive og ble valgt til Nasjonalforsamlingen i 1966. En enorm popularitet blant folk reddet dem fra å bli offer for høyresidens represalier, men i 1967 må alle tre »gå under jorda». De drar ut på landsbygda og slutter seg til motstandsbevegelsen Khmer Rouge. De sitter nå i ledelsen av GRUNC.

De var ikke alene – flukten fra Lon Nol-regimet var påtakelig, og misnøyen blant bøndene over regimet var stigende. Kampen ble for alvor tatt opp med militære midler.

Det hjelper lite at Sihanouk og hans nære venn, statsminister Penn Nouth, forsøker å holde fast på nøytralitetspolitikken og rette opp økonomien – det er i realiteten Lon Nol og høyresida som styrker sin basis. I 1969 må Sihanouk utnevne Lon Nol som sjef for regjeringen kalt »den siste sjanse». Penn Nouth hadde da vært statsminister fra 1968. Sihanouk og Nouth finner seg håpløst isolert. Sihanouk forsøker å bedre forholdet til Khmer Rouge, men det gir bare høyre-sida nye argumenter for påstander om hans kupplaner, intriger, osv.

Multilateral hjelp fra Verdensbanken og FN skulle rette opp Kambodsjas økonomi, og i den grad landet fikk hjelp, innebar det forsterket innflytelse fra USA. Turismen lå det også en redning i, mente Sihanouk, men landets andre femårsplan fra 1968-72 avslørte bare grove misforhold.

Da Lon Nol ble regjerings-sjef i 1969, brøt han med tidligere økonomisk politikk – opphevede statskontrollen over bankene og utenriks-handelen, og erklærte en »liberal» økonomisk linje. Sangkums Nasjonalkongress avviste med stort flertall denne linja, og Sihanouk

trodde på politisk seier og reiste til Frankrike.

Seieren skulle vise seg å være en illusjon, for under hans fravær satte Lon Nol, Sirik Matak sammen med Khmer Serei og CIA i verk kupp, den 18. mars 1970.

1970 – 1973

Kuppmakerne hadde ikke regnet med at dette skulle bli opptakten til store folkereisninger som i dag har gjort »regjeringen» i Phnom Penh til en isolert øy, fullstendig avhengig av USAs hjelp.

Lon Nol måtte ganske snart droppe snakket om »demokrati». Store arrestasjoner fant sted, og oktober 1971 oppløste han Nasjonalforsamlingen. Historien om regimet i Phnom Penh handler om intriger og indre maktkamp, men til tross for snakk om å utvide den politiske basis, er det i realiteten like isolert den dag i dag.

På motstandersida har utviklingen vært mer interessant. Den 23. mars talte Sihanouk til den kambodsjske nasjon og erklærte dannelsen av Den Nasjonale Enhetsfronten, FUNK, i slutten av april dannes GRUNC, Kambodsjas Nasjonale Kongelige

Enhetsregjering. Deler av den oppholdt seg i eksil i Peking, men hele tiden har representanter virket fra kambodsjsk jord.

Opprøret mot Lon Nol tiltok i styrke, og han svarte med massakere mot Sihanouk-tilhengere og den vietnamesiske minoriteten. Den 30. april måtte USA-styrker invadere Kambodsja for å redde Lon Nol-regimet, men måtte trekke seg tilbake allerede i juni. Våren 1971 satte Saigon-tropper inn et nytt storangrep, men på ny blir det fiasko. USA måtte satse på bombing for ikke straks å miste kontrollen, og i 1972 og -73 var bombingene over Kambodsja like harde som de verste over Vietnam. De fortsatte på tross av Paris-avtalen januar 1973 der det het at all militær virksomhet i Laos og Kambodsja skulle opphøre. Men til tross for bombe-regnet, har FUNK bare styrket sin posisjon og frigjort stadig større deler av landet og befolkningen.

FUNK OG GRUNC

Sihanouk står som leder av enhetsfronten FUNK. Den tok opp i seg masseflukten mennesker – som skjøt fart fra byene – av alle kategorier

GERILJASOLDATENE

Med våpen i hånd holder våre modige geriljasoldater utkikk etter fiendens soldater

som våger seg på eventyr inn i våre frigjorte områder.

Kamerater, se her!

Hold kampviljen oppe!

Vær klar til å utrydde fienden!

Stenger og staur, fallgruver og revesakser

venter dem rundt hvert hjørne.

Kamerater!

Knus fienden, stans ikke opp!

Væpna med besluttomheten om å slåss og å vinne, ram dem med våre gamle våpen.

Slåss uten nøl

Slåss uten nølen helt til den endelige seier

for vårt høyt elskede fedreland.

Kambodsjsk geriljaforfatter

Fakta om Kambodsja:

Flateinnhold: 181 000 kvadratkilometer. (Norge 324 000) 6,7 mill. innb. – antatt 9,8 mill. i 1980.

85% khmerer, 8% vietnamesere og 6% kinesere.

90% buddister – ingen stor katolsk minoritet som i Vietnam.

Styre: GRUNC, Den Kambodsjske Nasjonale Kongelige Enhetsregjering (30.4.1970), statsoverhode Norodom Sihanouk. Lon Nols regime i Phnom Penh er en ulovlig kuppregjering.

fra 1966 av, og ble for alvor sterk etter kuppet. En solid organisering med lange tradisjoner i motstandskamp gjorde det mulig å ta opp alle disse menneskene – og forene dem om det mål å frigjøre Kambodsja og bygge et uavhengig, nøytralt og demokratisk land. I FUNK inngår deler av Sihanouks Sangkum-bevegelse, Buddhist-prestens to ordner, Bøndenes Union, Arbeidernes Union, Demokratisk Ungdoms Union, Foreningen av Demokratiske Kvinner, lærer-, intellektuell- og forfatterorganisasjoner, medlemmer av nasjonale minoriteter, Pracheachoun-partiet – og kanskje den største gruppen utgjøres av »patriotiske enkeltpersoner» som f.eks. GRUNCs statsminister Penn Nouth, forsvarsminister Khieu Samphan, innenriksminister Hou Youn og informasjonsminister Hu Nim.

FUNKs program bærer mange like trekk med FNL/PRRs – og livet i de frigjorte områdene like så. Politikken etterstreber sjøberging – både med hensyn til matforsyninger, militær kamp og økonomi. Prisene i de frigjorte områdene er da også stabile – i sterk kontrast til Phnom Penh der inflasjonen fullstendig har tatt overhånd, og situasjonen preges av utenlandsk hjelp for i det hele tatt å overleve.

Kilder:

Kambodsja – Studieopplegg utgitt av Solkom. feb. -74, se salgslista.

Prinsipal Events in Cambodia (1945-70), utgitt av FUNK 1970. Cambodia in the Southeast Asian War, av Malcolm Caldwell og Lek Hor Tan, New York 1973.

Cambodia, The Widening War in Indochina, red. Jon. S. Grant, m.fl., New York 1971.

Kambodja, DFFGs skriftserie nr.7, Stockholm 1972.

Kjøp Solkom-materiell

Send meg så raskt som mulig pr. postopp-krav:

Gamle FV, spesifiser antall/nr.:

PLAKATER

- ... Ho Chi Minh (A2) a kr. 2,00
- ... Aksjonsplakat (A2) to kvinner a kr. 1,00
- ... Aksjonsplakat (A2) to menn a kr. 1,00
- ... Plakattillegg (1/2 A2) a kr. 0,50
- ... Frigjøringsfondsplakat (A3) a kr. 0,50
- ... V-uka høsten 71 (A3) a kr. 0,50

HEFTER OG BØKER

- ... Solkoms kulturhefte kr. 2,00
- ... Programhefte, kr. 2,00
- ... Propagandaløgnen Hue, kr. 0,50
- ... Vietnams Arbeiderpartis Historie, svensk oversettelse, kr. 7,00
- ... FNLs strategi og taktikk (svensk), kr. 2,00
- ... Laos (svensk), kr. 2,00
- ... Glimpses of US Neo-colonialism II, kr. 5,00
- ... Grunnsirkel om Vietnam, kr. 4,00
- ... Ethnografical Data, bind I, kr. 5,00
- ... Vi kommer at segra (Truong Chinh), kr. 5,00
- ... A criminal war doomed to fail (engelsk), kr. 5,00

- ... »Tilsammans skal vi sägra!« Ny historiebok om Vietnam. A4 format, mange farger, rik på illustrasjoner. Vietnams historie gjennom 4 000 år. Svensk tekst, kr. 28,00

- ... The truth about US aggression in Vietnam (eng.), kr. 5,00
- ... South Vietnam on the Road to Victory (gavebok, eng.), kr. 20,00
- ... Fåglarna i Nam Dinh (svensk), av Sara Lidman, kr. 15,00
- ... USA som avtalebryter (med fredsavtale mm.), kr. 5,00
- ... Chemical Warfare (eng.), kr. 5,00

KAMBOSJA, vi anbefaler av studier:

- ... Studie-stensil om Kambodsja, utgitt av Solkom, februar 1974, kr. 1,00
- ... »Vietnam, Laos, Cambodia 1969-70«, Vietnam studies nr. 28 (eng.tekst), kr. 5,00
- ... »Indochina 1971-72«, Viet.Studies nr. 33, (eng. tekst.), kr. 5,00
- ... Kambodja, svensk studiehefte, 1972, kr.3,00

PLATER

- ... Vietnam will win! Originalopptak fra Vietnam, noen få tilbake, kr. 40,00
- ... »Lär känna Vietnam« PRRs sang- og danse-trupp med musikk og sang fra frigjørings-kampen, rimelig: kr. 36,00.

PS PS PS PS PS PS PS PS PS PS PS PS PS PS PS PS

Bestillinger på under kr. 15 betales helst med frimerker! Legg også ved frimerker som dekker porto!

SEND BESTILLINGEN TIL
Solkom, Uranienborgvn. 11, Oslo 3.

Navn:

Adr.:

Pax-bok om Vietnam!

Etter initiativ fra Solkom, vil Pax forlag gi ut ei bok om Vietnam.

Av innholdet: politiske fanger i Sør-Vietnam, USAs støtte til Thieu etter fredsavtalen, fra de frigjorte områdene, Paris-avtalen i sin helhet – to artikler om norsk Vietnam-politikk osv.

Boka kommer ut i mai og vil koste ca. 25 kr. Den kan bestilles fra Solkom!

For Vietnam – nå som dagsavis?

– Nei, desverre, så vel er det ikke! Økonomien er fortsatt meget anstrengt. Indokina er ikke lenger å finne på avisenes førstesider. Like fullt raser kampene der fortsatt. Det er 25 000 amerikanske rådgivere i Saigon-områdene.

– Vi vil bedre vår økonomi ved å øke antallet abonnenter. Vi vil spre vår informasjon til flest mulig. Vi trenger i første omgang 1 000 abonnenter for at For Vietnam skal komme ut regelmessig.. Verv dine venner!

Jeg ønsker å abonnere på For Vietnam for 197410.kr..

Jeg ønsker årgangene 1972 og 1973 av For Vietnam for tilsammen 15 kr

Jeg ønsker sammen med abonnementer heftet »USA og Vietnam-krigen« med bl.a Parisavtalen i sin helhet gratis

Navn:.....

Adr:

.....

Betal på postgiro 20 83 13, merk talongen abonnemnet.
Adr: Uranienborgveien 11, Oslo 3

Støtt Solkom!

– Som du ser av resten av bladet er ikke krigen i Indokina slutt. USAs siste statsbudsjett tyder på at de vil øke sin virksomhet i Indokina. Fra før vet vi hva dette betyr for de indokinesiske folk.

– Vi har to slags medlemsskap: aktive og passive, for begge grupper koster det 15 kr året og 7,50 for halvåret. Aktive medlemmer blir med i FNL-grupper. Passive medlemmer behøver ikke gjøre annet enn å betale kontigenten. Begge grupper har rett til å være med å utforme Solkoms politikk. Alle medlemmer får medlemsbladet vårt som kommer ca. 4 ganger i året.

Jeg ønsker å bli aktiv medlem av Solkom for 1974 (15 kr).....

Jeg ønsker å bli støttemedlem av Solkom for 1974 (15 kr).....

Jeg ønsker 1/2 års medlemskap i Solkom, som aktivist....., som støttemedlem.....

Navn

Adresse.....

.....

Skriv tydlige blokkbokstaver

Send til Solkom, Uranienborgveien 11, Oslo 3 postgiro 20 29 81